

A COMPREHENSIVE GRAMMAR OF TURKISH

VOLUME 2

Dr. Hikmet ŞAHİNER

A
COMPREHENSIVE
GRAMMAR
OF TURKISH

VOLUME 2

DR. HİKMET ŞAHİNER

CONTENTS

VOLUME 2: ADVANCED STRUCTURES AND USAGE

PART III: BEYOND THE SIMPLE SENTENCE

UNIT 10: VERBAL NOUNS (GERUNDS / INFINITIVES)	3
UNIT 11: PARTICIPLES (SIFAT-FİLLER / ORTAÇLAR)	81
11.1. Present Participle (-en)	86
11.2. Aorist Participle (-r, maz, -ası)	88
11.3. Past Participle (-dik, -miş)	94
11.4. Future Participle (-ecek)	101
UNIT 12: CONVERBS (ZARF-FİLLER / ULAÇLAR)	105
12.1. Connecting Converbs (-ip)	114
12.2. Converbs of Manner (-arak, -a..., -a, -madan, -maksızın, -casına, -asıya)	117
12.3. Converbs of Time (-ınca, -dıkça, -dığında, -dğı zaman, etc.)	134
12.4. Converbs of Inception (-alı, -dğından beri)	171
12.5. Converbs of Cause (-dğı, -acağı, etc.)	177
12.6. Other Converbs	201
UNIT 13: POSTPOSITIONS (EDATLAR)	277
UNIT 14: CONJUNCTIONS (BAĞLAÇLAR)	302
14.1. Coordinating Conjunctions	304
14.2. Adversative Conjunctions	306
14.3. Alternative Conjunctions	312
14.4. Conjunctions of Condition and Reason	314
14.5. Summarizing Conjunctions	318
14.6. Explanatory Conjunctions	322
14.7. Conjunctions of Assumption and Probability	327
14.8. Conjunctions meaning 'At Least'	329
14.9. Conjunctions of Similarity	331
14.10. Intensifying Conjunctions	333
14.11. Correlative Conjunctions	344
UNIT 15: INTERJECTIONS (ÜNLEMLER)	353

UNIT 16: THE SENTENCE (CÜMLE) 369

16.1. The Core Parts of the Sentence (Cümlelerin Öğeleri)	371
16.1.1. Predicate (Yüklem)	373
16.1.2. Subject (Özne)	375
16.1.3. Object (Nesne)	382
16.1.4. Complements (Tümleçler: Locative, Adverbial, Postpositional) ...	385
16.1.5. Elements outside the Sentence Structure	388
16.2. Sentence Types	392
16.2.1. By Predicate Type (İsim / Fiil Cümlesi)	392
16.2.2. By Word Order (Kurallı / Devrik Cümle)	393
16.2.3. By Structure (Basit, Birleşik, Sıralı, Bağlı Cümle)	395
16.2.4. By Narration Style	400

PART IV: REFERENCE AND APPENDICES

APPENDIX A: GUIDE TO AFFIXES (EKLER KILAVUZU)

A.1. Inflectional Affixes (Çekim Ekleri)	405
A.1.1. Nominal Inflections	405
A.1.2. Verbal Inflections	410
A.2. Derivational Affixes (Yapım Ekleri)	421
A.2.1. Noun-forming Affixes	422
A.2.2. Verb-forming Affixes	453

APPENDIX B: SPELLING (YAZIM KURALLARI)

B.1. Capitalization Rules	479
B.2. Abbreviations	486
B.3. Foreign Words	491

PART III: BEYOND THE SIMPLE SENTENCE

UNIT 10. VERBAL NOUNS (İSİM-FİİLLER, MASTARLAR)

- ❖ Verbal nouns are formed from verbs, have verb roots, but in a sentence, they act as subjects and objects. Verbal nouns are infinitives and noun-verbs.
- ❖ The infinitive suffix is **-mak / -mek**. Noun-verbs are formed with the suffixes **-ma** and **-ış**.

1. **Bakmak, okumak, yazmak, konuşmak, sormak...** (to look, to read, to write, to speak, to ask...)

2. **Bakma, yüzme, okuma, yazma, anlama...** (looking, swimming, reading, writing, understanding...)

3. **Bakış, geliş, gidiş, çıkış, giriş, oturuş...** (a look, an arrival, a departure, an exit, an entrance, a way of sitting...)

- ❖ Verbal nouns can take nominal inflectional suffixes.

a) Case suffixes

Okumaya beş yaşında başladım. (I started reading at the age of five.)

Ben okumayı seviyorum. (I love to read.)

Ahmet dış görünüşüne çok önem verir. (Ahmet pays great attention to his external appearance.)

b) Possessive suffixes

Ben senin ağlamayı istemiyorum. (I don't want you to cry.)

Ben de onun okuyuşunu beğenmiyorum. (I don't like his way of reading either.)

c) The plural suffix

Bu ağlamalar boşuna. (These cryings are in vain.)

Bütün çıkışlar kapalıydı. (All exits were closed.)

d) Can be a member of a noun-phrase construction.

Biz maçın bitişini bekledik. (We waited for the end of the match.)

Yetim çocuğun bakışı beni çok etkiledi. (The orphan child's gaze affected me greatly.)

- ❖ Verbal nouns have all the properties of nouns and are used in a sentence just like nouns.

Okumak en faydalı eylemdir. (Reading is the most useful activity.) (subject)

Kitap okumayı çok seviyorum. (I love reading books very much.) (direct object)

Sinirli olduğu gelişinden anlaşılıyor. (It is understood from his arrival that he is angry.) (indirect object)

- ❖ The negative form of the infinitive is formed with the suffix **-ma / -me**, which is placed before the infinitive marker **-mak/-mek**.

okumak → oku → oku + ma + mak → **okumamak** (not to read)

yazmak → yaz → yaz + ma + mak → **yazmamak** (not to write)

bakmak → bak → bak + ma + y + ı → **bakmayış** (not looking)

- ❖ In the absence of inflectional suffixes, the stress falls on the infinitive marker or the suffixes **-ma** and **-ış**.

okumák, vermék, yazmá, danışmá, bakış, sesleniş...

- ❖ Verbal nouns can also mean concrete objects, places, types of work. In these meanings, they are already nouns and cannot take a negative suffix.

dondurma (1. freezing; 2. ice cream),

danışma (1. consulting; 2. information desk),

kavurma (1. frying; 2. kavurma—meat fried in its own fat),

kızartma (1. frying; 2. fried food),

bölme (1. dividing; 2. partition),

çakmak (1. to hammer in; 2. lighter),

yemek (1. to eat; 2. food),

ekmek (1. to sow; 2. bread),

kaymak (1. clotted cream; 2. to slide),

alışveriş (1. trade; 2. shopping),

gösteriş (1. showing off; 2. appearance),

görüş (1. sight; 2. opinion),

buluş (1. discovery; 2. invention),

anlayış (1. understanding; 2. insight)...

- ❖ Now let's examine all verbal noun forms in order.

A. -MAK / -MEK

- ❖ The infinitive suffix. This is the most frequent of the suffixes that turn verbs into nouns. It can be added to any verb root or stem. The presence of this suffix indicates that the word denotes an action or process and is a verbal noun.

Addition

- ❖ If the last vowel of the stem is **a, ı, o, u**, the variant **-mak** is chosen; otherwise, if the last vowel of the stem is **e, i, ö, ü** → **-mek**.

İyi bir iş sahibi olmak herkes için önemlidir. (Having a good job is important for everyone.)

Sigara içmek zararlı bir alışkanlıktır. (Smoking is a harmful habit.)

Bence tek çözüm bol bol antrenman yapmak. (In my opinion, the only solution is to train a lot.)

Sabahları iyi bir kahvaltı yapmak çok önemlidir. (It is very important to have a good breakfast in the mornings.)

Büyüklerle bu şekilde konuşmak çok kötü bir davranış. (It is a very bad behavior to talk to elders this way.)

- ❖ After the suffix **-mak / -mek**, case suffixes can be placed, but the infinitive form never takes possessive suffixes.
- ❖ Infinitives can be used in combinations with some suffixes and postpositions.

1) -makta; (reporting a fact)

FORM

verb stem + makta

Dünya güneşin etrafında dönmekte. (The Earth is revolving around the sun.)

Addition

- ❖ If the last vowel of the stem is **a, ı, o, u** → **-makta**; if the last vowel of the stem is **e, i, ö, ü** → **-mekte**.

Conjugation

Pronoun	Turkish Pronoun	Conjugation
I	Ben	yap + makta + y + ım
You (singular)	Sen	yap + makta + sın
He/She/It	O	yap + makta
We	Biz	yap + makta + y + ız
You (plural/formal)	Siz	yap + makta + sınız
They	Onlar	yap + makta + lar

When to use

- ❖ The form “**-makta / -mekte**” is used when it is necessary to provide information about an event. In some contexts, especially with an inflectional suffix for person and number, the form “**-makta / -mekte**” is synonymous with the present continuous tense. However, according to some scholars, they cannot be considered complete synonyms because the meaning of the present continuous tense does not include the idea of "beginning," whereas the form “**-makta / -mekte**” denotes actions that have started and are currently continuing.

Aklı dengesi yerinde değil. Kendini uzayda zannetmekte. (He is not in his right mind. He thinks he is in space.)

Boşuna üzölmektesin Emine teyze. (You are worrying for nothing, Aunt Emine.)

Bütün hayvanlar doğar doğmaz yürümeye başlamaktalar. (All animals start walking as soon as they are born.)

Siz benden neredeyse imkansızı istemektesiniz. (You are asking for the almost impossible from me.)

Şu anda dünyanın en soğuk yerinde bulunmaktayız. (We are currently in the coldest place on Earth.)

Negation

- ❖ The negation of the form “-makta / -mekte” is formed as follows: **verb root or stem + negative suffix -ma, -me + + makta).**

Günümüzde bu tür aletler kullanılmamakta. (Nowadays, such tools are not being used.)

Sen gözünün önünde olup bitenleri görmemektesin. (You are not seeing what is happening right before your eyes.)

2) -maktadır (reporting a fact)

FORM
Verb root or stem + maktadır

Dünya güneşin etrafında dönmektedir. (The Earth revolves around the sun.)

Addition

If the last vowel of the stem is **a, ı, o, u** → **-maktadır**; if the vowel is **e, i, ö, ü** → **-mektedir**.

Note: This form cannot be changed by person and number.

When to use

- ❖ The form “**-maktadır / -mektedir**” is used to report some information.
- ❖ In some contexts, this form is synonymous with the present continuous tense (however, according to some scholars, they cannot be considered complete synonyms because the meaning of the present continuous tense does not include the idea of "beginning," whereas the form “**-makta / -mekte**” denotes actions that have started and are currently continuing).
- ❖ Differences between the forms “**-makta**” and “**-maktadır**”: The meanings of the suffixes “**-makta / -mekte**” and “**-maktadır / -mektedir**” are completely synonymous. The only difference is that the form “**-maktadır**” is never used with personal suffixes (while the form “**-makta**” can be used with all persons/numbers) and in most cases is used to convey some information (while the form “**-makta**” is more often synonymous with the present continuous tense).

Kangurular Avustralya’da yaşamaktadırlar. (Kangaroos live in Australia.)

Rusya’da bütün okullar bir eylülde açılmaktadır. (In Russia, all schools open on September 1st.)

Volga nehri Hazar Denizi’ne dökülmektedir. (The Volga River flows into the Caspian Sea.)

Rusya, yüzölçümü bakımından, dünyada birinci sırada yer almaktadır. (In terms of area, Russia ranks first in the world.)

Olimpiyat oyunları dört yılda bir ve farklı ülkelerde yapılmaktadır. (The Olympic Games are held every four years and in different countries.)

Negation

- ❖ The negation of the form “-maktadır” is formed as follows: **verb root or stem + negative suffix -ma, -me + + maktadır**.

Bu tür hikaye kitaplarında birleşik zamanlar kullanılmamaktadır. (Compound tenses are not used in these types of storybooks.)

İngilizce yazıldığı gibi okunmamaktadır. (English is not read as it is written.)

3) -maksa

FORM
Verb root or stem + maksa

Eğer hedefiniz kazanmaksa çok çalışmalısınız. (If your goal is to win, you must work hard.)

Addition

If the last vowel of the stem is **a, ı, o, u** → **-maksa**;
if the last vowel of the stem is **e, i, ö, ü** → **-mekse**.

Note: This verbal form does not change by person and number.

When to use

- ❖ This form is used in conditional subordinate clauses. The form **-maksa** is synonymous with the combination **-mak istiyorsa** (+ the necessary personal suffix according to the meaning).

Eğer niyetin barışmaksa hoş geldin. (If your intention is to make peace, welcome.)

Amacınız gerçeği öğrenmekse önce Selim'i bulun. (If your goal is to learn the truth, first find Selim.)

Eğer hedefin birinci olmaksa bu kitabı bitirmelisin. (If your goal is to be first, you must finish this book.)

Eğer fikrin çocuğu aldatmaksa boşuna uğraşma. (If your idea is to deceive the child, don't bother.)

Planınız onu saf dışı bırakmaksa biraz geç kaldınız. (If your plan is to sideline him, you are a bit late.)

Negation

❖ The negation of this form is formed as follows: **verb root or stem + ma + maksa.**

Eğer amacın onu işe almamaksa o zaman olabilir. (If your goal is not to hire him, then it might be possible.)

Derdiniz okumamaksa açık açık söyleyin. (If your problem is not wanting to read, say so openly.)

4) -mak şartıyla

FORM

Verb root or stem (1) + form -mak şartıyla of verb (2)

Sonra parasını getirmek şartıyla alabilirsin. (You can take his money on the condition that you bring it back.)

Addition

If the last vowel of the stem is...	...the suffix is:	Example (Verb Stem)	Result
a, ı, o, or u	-mak şartıyla	al (from almak)	almak şartıyla
e, i, ö, or ü	-mek şartıyla	ver (from vermek)	vermek şartıyla

Conjugation

Pronoun	Turkish Pronoun	Phrase with "gelmek" (to come)
I	Ben	gelmek şartıyla
You (singular)	Sen	gelmek şartıyla
He/She/It	O	gelmek şartıyla
We	Biz	gelmek şartıyla
You (plural/formal)	Siz	gelmek şartıyla
They	Onlar	gelmek şartıyla

Note: This verbal form does not change by person and number.

When to use

- ❖ This form is used in cases where the performance of the action, expressed by the predicate, is linked to certain conditions (which are fulfilled, were, or will be fulfilled).

Kardeşlerine de dağıtmak şartıyla alabilirsin. (You can take it on the condition that you also distribute it to your siblings.)

Okuduktan sonra yerine koymak şartıyla veriyor. (He gives it on the condition that he will return it to its place after reading it.)

Ev ödevlerini yapmasına yardım etmek şartıyla herkese gösteriyor. (He shows it to everyone on the condition that they help him with his homework.)

Baş rolde oynamak şartıyla teklifimizi kabul etti. (He accepted our offer on the condition that he would play the main role.)

O maçta sadece yirmi dakika oynamak şartıyla forma giymişti. (He had worn the jersey on the condition that he would play only twenty minutes in that match.)

Negation

- ❖ The negation of this form is formed as follows: verb root or stem + **ma + mak şartıyla**.

Geç kalmamak şartıyla gidebilirsin. (You can go, but on the condition that you don't return late.)

Hiçbir şeye dokunmamak şartıyla bakabilirsin. (You can look on the condition that you don't touch anything.)

5) -mak için

FORM

Verb root or stem (1) + form -mak için of verb (2)

Ayakkabı almak için mağazaya girdik. (We went to the store to buy shoes.)

Addition

If the last vowel of the stem is...	...the suffix is:	Example (Verb Stem)	Result
a, ı, o, or u	-mak için	yap (from yapmak)	yapmak için
e, i, ö, or ü	-mek için	gör (from görmek)	görmek için

Conjugation

Pronoun	Turkish Pronoun	Phrase with "yapmak" (to do)
I	Ben	yapmak için
You (singular)	Sen	yapmak için
He/She/It	O	yapmak için
We	Biz	yapmak için
You (plural/formal)	Siz	yapmak için
They	Onlar	yapmak için

Note: This verbal form does not change by person.

When to use

- ❖ This form is used to express the purpose of an action (for what, why the action is performed, was, or will be performed).

Arif arkadaşlarıyla futbol oynamak için dışarı çıktı. (Arif went out to play football with his friends.)

Erdal dergilerini almak için bize gelecek. (Erdal will come to us to get his magazines.)

Hizmetçi çöp kovası almak için dükkana girdi. (The maid went into the shop to buy a dustbin.)

Rıdvan yeni projeyi görüşmek için bizi lokantaya davet etti. (Rıdvan invited us to a restaurant to discuss the new project.)

Babam sadece beni desteklemek için ülkenin diğer bir ucuna gelmişti. (My father had come to the other end of the country just to support me.)

Negation

- ❖ The negation of this form is formed as follows: **verb root or stem + ma + mak için.**

Yemeğini bitirmemek için bir sürü bahane ileri sürüyor. (He is making up a lot of excuses not to finish his food.)

Okula gitmemek için hasta rolü yapıyor. (He is pretending to be sick so as not to go to school.)

6) -mak üzere

FORM

Verb root or stem (1) + form -mak üzere of verb (2)

Çocukluk arkadaşlarıyla buluşmak üzere yola çıktı. (He set off to meet his childhood friends.)

Addition

If the last vowel of the stem is...	...the suffix is:	Example (Verb Stem)	Result
a, ı, o, or u	-mak üzere	çık (from çıkmak)	çıkmak üzere
e, i, ö, or ü	-mek üzere	gel (from gelmek)	gelmek üzere

Conjugation

Pronoun	Turkish Pronoun	Phrase with "yapmak" (to do)
I	Ben	yapmak üzere
You (singular)	Sen	yapmak üzere
He/She/It	O	yapmak üzere
We	Biz	yapmak üzere
You (plural/formal)	Siz	yapmak üzere
They	Onlar	yapmak üzere

Note: This verbal form does not change by person and number.

When to use

- ❖ This form is used to express the purpose of an action (for what, why the action is performed, was, or will be performed).

DIFFERENCES BETWEEN THE FORMS “-MAK İÇİN” AND “-MAK ÜZERE”

- ❖ At first glance, there are no differences between these forms. Only “-mak üzere” is used less frequently. In addition, the form “-mak üzere” can sometimes express an additional condition, and there are contexts in which this form expresses not the purpose of the action at all, but only the conditions for its commission.

Sen bunu benden geri getirmek üzere almıştın. (You took this from me with the intention of bringing it back.)

İstanbul’a gitmek üzere evden çıktı. (He left the house to go to Istanbul.)

Abisinden arkadaşlarına göstermek üzere almış. (He took it from his brother to show his friends.)

Artist olmak üzere genç yaşta evden ayrılır. (He leaves home at a young age to become an artist.)

Vatani görevini yapmak üzere köyünden ayrıldı. (He left his village to do his military service.)

Negation

- ❖ The negation of this form is formed as follows: **verb root or stem + ma + mak üzere.**

Bir daha dönmemek üzere vatani terk etti. (He left his homeland, never to return.)

Sen geri almamak üzere vermiştin. (You had given it with no intention of taking it back.)

7) -mak kadar

FORM
Verb root or stem (1) + form -mak kadar of verb (2)

Vatanı korumak kadar kutsal bir görev olamaz. (There can be no duty more sacred than protecting the homeland.)

Addition

If the last vowel of the stem is...	...the suffix is:	Example (Verb Stem)	Result
a, ı, o, or u	-mak kadar	bağır (from bağırma)	bağırma kadar
e, i, ö, or ü	-mek kadar	sev (from sevmek)	sevmek kadar

Note: This verbal form does not change by person and number.

When to use

- ❖ This form is used to compare the action, expressed by the predicate, with some other action.

Değişik kültürlere sahip başka ülkeleri gezmek kadar ilginç bir şey olamaz. (There can be

Ders çalışmak kadar dinlenmek de önemli. (Resting is as important as studying.)

Sağlıklı olmak için spor yapmak kadar faydalı bir yöntem yoktur. (There is no method as beneficial for being healthy as doing sports.)

Araba kullanmak kadar zevkli bir uğraş bilmiyorum. (I don't know a pursuit as enjoyable as driving a car.)

Doğaya zarar vermek kadar tehlikeli bir hareket olamaz. (There can be no action as dangerous as harming nature.)

Negation

- ❖ The negation of the form “-maktadır” is formed as follows: verb root or stem + **ma + mak kadar**.

Tabiatı kirletmemek kadar korumak da çok önemlidir. (It is very important to protect nature as well as not to pollute it.)

Büyüklerimizi saymamak kadar kötü bir davranış olduğuna inanmıyorum. (I don't believe there is a behavior as bad as not respecting our elders.)

8) -maktan başka

FORM

Verb root or stem (1) + form -maktan başka of verb (2)

Sen de uyumaktan başka bir şey bilmiyorsun. (You don't know anything but sleeping.)

Addition

If the last vowel of the stem is...	...the suffix is:	Example (Verb Stem)	Result
a, ı, o, or u	-maktan başka	yap (from yapmak)	yapmaktan başka
e, i, ö, or ü	-mekten başka	git (from gitmek)	gitmekten başka

Note: This verbal form does not change by person and number.

When to use

❖ This form is used for distinction, opposition, to emphasize differences ("except for...").

Duvar boyamaktan başka bir şeyden anlamaz. (He doesn't understand anything except for painting walls.)

Sabri plajda güneşlenmekten başka bir şey yapmadı. (Sabri did nothing at the beach except for sunbathing.)

Emine dikiş dikmekten başka bir şey bilmez. (Emine knows nothing but sewing.)

Bilal makarna pişirmekten başka yemek yapma konusunda hiçbir şeyden anlamaz. (Bilal doesn't understand anything about cooking except for making pasta.)

Negation

❖ The negation of this form is used in extremely rare cases.